

Jan evangelista

Volal jsem dopoledne do Břeclavi, abych dal vědět, že jsem dobře dojel a abych ještě jednou poděkoval za pohostinství, a Dan¹ se ptal, kde se najdou ta místa, která jsem při přednášce citoval (bez udání přesného místa). A tak jsem mu obě našel (a pak večer zavolal); nemohl to v konkordanci na e-nosiči najít, je otázka, zda to nějak neupravovali, samozřejmě „pedagogicky“). A při té příležitosti jsem si to znovu důkladněji přečetl a všiml jsem si věci, kterou jsem dříve prostě nechával stranou. Autor Janova evangelia nechal v kap. 14. ve verši 12. Ježíše říci učedníkům (speciálně Filipovi): „Amen, amen pravím vám: Kdož věří ve mne, skutky, kteréž já činím, i on činiti bude, a větší nad ty činiti bude.“ Zaujalo mne cosi dost podivného, ba absurdního. Považuji za nemyslitelné, že by si autor celou věc vymyslel, zejména že by si vymyslel ono provokativní „větší nad ty“ (event. více než ty). Muselo to být dost dlouho neseno ústní tradicí, protože nic podobného (podobně ostrého, krajního) nenajdeme u synoptiků. Stejně však autor zřetelně cítil, jak extrémní je to formulace, a tak považoval za nutné ji poněkud ohladit a zbavit největšího ostnu: vložil do Ježíšových úst něco, co určitě Ježíš neřekl, ale co tam dodala zbožná tvořivost. Ježíš podle textu mluví o těch, kdo věří „v něho“, zatímco neexistuje logion, kde by Ježíš mluvil takto o sobě, a neexistuje logion, kde by mluvil o víře v někoho či něco, tedy ani o víře v Boha. Ono „v“ (řecky EN) je vynález prvních křesťanů, protože ani v řečtině (ani v klasické, ani v KOINÉ) se sloveso PISTEYEIN s nějakým EN nespojovalo. A tak jsem na to Dana (Blažka) hned náležitě upozornil. Doufám, že si to pustí hlavou.

(Písek, 000306-2.)

¹ Daniel Blažek, břeclavský farář ČCE